

Інформаційні джерела:

1. Report of the Economic and Social Council for the year 1997. New York, 1999. P. 24. URL: https://digitallibrary.un.org/record/271316/files/A_52_3_Rev-1-EN.pdf

2. Гендерний баланс у бізнесі: від світового досвіду до практики в Україні. URL: <https://life.pravda.com.ua/projects/vid-mozhlyvostei-do-zmin/2021/01/25/243762/>

3. Жінка в агросекторі: чому кількість фермерок не зростає? URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/zinka-v-agrosektori-comu-kilkist-fermerok-ne-zrostaє>

УДК 336.64

РОЗВИТОК БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Гладкіна А.І., здоб. вищ. осв.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.Г. Малій**
Державний біотехнологічний університет

З розвитком ринкових відносин відбувається постійна адаптація суб'єктів господарювання до нових ринкових умов. Удосконалення механізму безготівкових розрахунків не є виключенням і залишається актуальним питанням. Підтвердженням цього є розвиток фінансового ринку України, який характеризується появою нових інноваційних продуктів для здійснення платежів. Розвиток новітніх технологій не залишив осторонь і банківську систему, яка є головним творцем безготівкових розрахунків. Використання безготівкових розрахунків призводить до економії витрат на їх здійснення, прискорення здійснення розрахункових операцій та руху грошових коштів. Крім того, за безготівкових розрахунків грошова маса акумулюється в банках, і створюються умови для контролю їх цільового використання.

Безготівкові розрахунки – перерахування коштів із рахунків платників на рахунки отримувачів, а також перерахування надавачами платіжних послуг коштів, унесених платниками готівкою, на рахунки отримувачів [1]. Основна частина здійснення безготівкових розрахунків припадає на комерційні банки, оскільки саме вони виконують розрахунково-платіжну функцію в платіжному обороті.

Для банківських установ України, які зуміють своєчасно перебудувати свої стратегії та з мінімальними втратами вийти із системної кризи, питання ефективного управління безготівковим обігом є на сьогодні одним із найбільш актуальних, адже, існуючий стан речей не можна вважати сприятливим для банківської діяльності [2].

Проблеми, що заважають збільшенню частки безготівкових розрахунків для населення в Україні, подібні до проблем, притаманних

країнам із ринками, що розвиваються, зокрема це низька довіра до національної валюти, стабільності банківської системи, низький рівень заощаджень, високий рівень доларизації та інфляційних очікувань [4].

Одним із напрямів удосконалення безготівкових розрахунків у банках України є модернізація системи міжбанківських електронних платежів. Система міжбанківських електронних платежів Національного банку України дедалі вдосконалюється. Підвищується ступінь захищеності даних і зростає надійність роботи системи [3].

Грунтуючись на аналізі зарубіжного досвіду, зокрема країн Північної Америки та Єврозони, для подальшого стимулювання безготівкових розрахунків доцільно зосередитися на технічних аспектах розвитку використання платіжних карток для розрахунків за торговельними операціями. Для цього необхідно:

- активізувати реалізацію заходів, передбачених Концепцією поширення безготівкових розрахунків із використанням спеціальних платіжних засобів;

- сприяти підвищенню фінансової грамотності населення у сфері використання платіжних карток, зокрема, через підтримку споріднених до платіжних карток проєктів: «Транспортна картка», «Електронний студентський квиток», «Система митних платежів» тощо;

- забезпечити використання платіжних карток державними органами і бюджетними організаціями, перевести державні установи на зарплатні проєкти;

- сприяти регіональній диференціації та розвитку інфраструктури безготівкових платежів, підтримуючи відповідні маркетингові стратегії банків;

- своєчасно вдосконалювати платіжні та інформаційні технології, зокрема центральний маршрутизатор НБУ, обладнання та програмне забезпечення розрахунково-клірингових і процесингових центрів із підтримкою відкритих міжнародних стандартів.

Інформаційні джерела:

1. Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг: Постанова Правління НБУ від 29.07.2022 р. № 163 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>.

2. Про тенденції ринку безготівкових платежів – думка експертів. URL: http://www.prostobank.ua/plastikovye_karty/mneniya/ot_tendentsiyah_rynka_beznalichnyh_platezhey_mnenie_ekspertov.

3. Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою: Постанова Правління НБУ від 06. 06.2013 р. №210 URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zniyennya-granichnovi-sumi-rozrahunkiv-gotivkoyu-za-uchastyu-fizichnih-osib-do-50-tis-grn-spriyatime-podalshomu-rozvitku-bezgotivkovih-rozrahunkiv>.

4. Річний Звіт НБУ за 2015 рік / Офіційний сайт НБУ. URL: <http://www.bank.gov.ua>.